

27. 8. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Velké loučení Jana Kavana

Ještě nedávno protékaly jeho rukama nejtajnější informace o bezpečnosti země a boji tajných služeb proti mafiím a korupčníkům.

Skóre: 0.52
Název zdroje: Respekt
Datum vydání: 27.08.2007
Nadpis: Velké loučení Jana Kavana
Podtitulek: Bývalý ministr a koordinátor tajných služeb označen za "bezpečnostní riziko" pro stát
Strana: 4
Rubrika: Domov
Autor: Ondřej Kundra
Ročník: 18
Číslo: 35
Oblast: Časopisy - ekonomika a politika
Zpracováno: 27.08.2007 02:03
Identifikace: CERE20070827010006 cz
Klíčová slova: ústavního (2x), soud (2x), soudu, soudně, lidská práva, správy

Ještě nedávno protékaly jeho rukama nejtajnější informace o bezpečnosti země a boji tajných služeb proti mafiím a korupčníkům. Přesto právě on se nakonec stal úředně potvrzeným symbolem jednoho z nejtemnějších období spjatých s korupcí zdejšího novodobého budování demokracie. Nejvyšší správní soud totiž potvrdil rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu (NBÚ), že někdejší disident Jan Kavan představuje pro tuhle zemi takové bezpečnostní riziko, že nemá nárok na udělení bezpečnostní prověrky. A bez ní se bývalému ministři zahraničí zavřela šance, že se mu jednou opět podaří vrátit do státní správy. Co mu zlomilo vaz?

Listiny pod kobercem

"Tu prověrku mu nešlo udělit ani při té nejlepší vůli," říká s těžko potlačovaným smíchem v jedné z pražských kaváren nad hrnkem čaje zaměstnanec NBÚ, který je s Kavanovým prověřováním dobře seznámen. "Vyhodnotili jsme ho jako osobu, která je nedůvěryhodná a nedokáže podle pravidel nakládat s utajovanými skutečnostmi. Jeho působení ve vysokých funkcích by mohlo poškodit Česko." S ohledem na to, že současný ředitel NBÚ Dušan Navrátil zakázal svým podřízeným veřejně vystupovat, je pracovník úřadu ochoten mluvit pouze pod příslibem anonymity.

Kavan si o prověrku na druhý nejprísnější stupeň - tajné - zažádal před pěti lety těsně před svým nástupem na roční angažmá do čela Valného shromáždění OSN. Získání prověrky mu mělo umožnit po skončení zahraniční mise pokračovat v práci ve zdejší diplomacii, třeba na některém z prestižních velvyslaneckých postů, o což opakovaně projevil zájem. Prověrku po více než ročním posuzování ale nezískal.

"Posuzovali jsme u něj více rizikových faktorů," říká zaměstnanec NBÚ. Prvním podle něj bylo

Kavanovo zatčení na bruselském letišti v roce 1976 za převoz několika balíčků marihuany. Podle pravidel NBÚ nemůže totiž získat prověrku ten, kdo nezákonně drží, pašuje, zpracovává a rozšiřuje drogy. Druhou věcí, kterou se NBÚ zabýval, byla Kavanova údajná spolupráce s StB - člověku s kontakty na zpravodajské služby bývalého Československa totiž NBÚ nemůže prověrku udělit. Jako možné riziko NBÚ rovněž vyhodnocoval to, že Kavan coby senátor naboural v centru Prahy několik aut, odmítl policii zkoušku na alkohol s poukazem na senátorskou imunitu a zápach alkoholu vysvětloval tím, že si "alpou natíral bolavá záda".

A za čtvrté: pracovníci NBÚ šetřili i to, že Kavan před osmi lety už coby ministr zahraničí svolal novináře na mimořádnou schůzku a tam jim "náhodou" prozradil, že do Prahy přijel irácký terorista spáchat atentát na budovu Rádia Svobodná Evropa. Jenže nešlo o náhodu: Kavan už v té době vedl proti rádiu silnou kampaň a o "teroristickém nebezpečí" se dozvěděl jen proto, že údajný atentátník už spolupracoval s českými tajnými službami. Svými řečmi jej Kavan prozradil, ohrozil na životě. I takové chování může představovat riziko pro udělení prověrky.

"Prověrku jsme ale nakonec neudělili především kvůli jiné věci," říká zaměstnanec NBÚ. "Pan Kavan coby ministr podepsal skartaci tajných materiálů, které ale neskartoval, a po jeho odchodu se náhodou našly poschovávané na různých místech v jeho kanceláři." Až na výjimky dokumenty nicméně neobsahovaly závažné informace - mezi čtyřmi stovkami papírů byla běžná, ale utajovaná písemná komunikace mezi českými ambasádami a ministerstvem a několik analýz zdejší civilní a vojenské rozvědky, a to veřejně dostupných informací. Proč to NBÚ považoval za vážnější riziko než ostatní faktory? "Nejde o to, že tam nebylo nic extrémně důležitého. Ale o to, že pan Kavan v roli vysokého ústavního činitele podepsal skartaci tajných materiálů a ty pak neskartoval. Není jasné, proč to udělal, a navíc nikdo neví, co se několik měsíců s těmi informacemi dělo. Jednoduše nakládal s utajovanými informacemi proti předpisům a není u něj jistota, že příště nebude s daleko důležitějšími věcmi ve vysoké funkci zacházet podobně nezodpovědně. A to je z našeho pohledu velmi vážný bezpečnostní problém a důvod, proč mu prověrku neudělit."

Odpouštím ti zas

Rozhodnutí NBÚ Kavanovi prověrku nepřiklepnout potvrdil před třemi týdny Nejvyšší správní soud, ke kterému se někdejší ministr odvolal. Co to pro Kavana znamená? Do budoucna může zapomenout na další práci v diplomacii. Aby mohl dělat například velvyslance nebo jeho zástupce, musel by být prověřený právě na stupeň tajné. V jeho domovské ČSSD soudně potvrzená "nedůvěryhodnost" nevyvolala žádnou diskusi. "Nezastává už žádné významné veřejné funkce, tak jsme se tím nezabývali. Pokládám to za jeho osobní záležitost," říká místopředseda partaje Bohuslav Sobotka. "Ani nevím, že by pro nás ještě něco dělal. Jestli ho někdy budeme někam angažovat, tak teď po rozhodnutí soudu rozhodně ne tam, kde bude potřebovat prověrku," doplňuje další místopředseda ČSSD Petr Vícha.

Podle dostupných informací dnes Kavan v zahraničních otázkách radí Smeru, straně slovenského premiéra Roberta Fica, a právě "poradenstvím" pro blíže nespecifikované firmy se i živí. Naopak pro ČSSD nic nedělá. Jeho zdejší veřejná kariéra tak podle všeho skončila, a to dost neslavně - dříve koordinátor práce tajných služeb a pravá ruka expremiéra Zemana si dnes nemůže pročitat ani ty nejbanálnější utajené informace ze zastupitelských úřadů, které proudí do Černínského paláce, a nemá zde ani žádnou veřejnou či stranickou funkci.

I když Kavan původně slíbil Respektu rozhovor, v domluveném čase v jeho telefonu dokola zněla písnička s refrénem "odpouštím ti zas". Na konci týdne se ale ozval sám se stručným prohlášením, že to, "co mi NBÚ udělal, považuji za křivdu", a že si "není vědom žádného pochybení". Proti rozhodnutí NBÚ a Nejvyššího správního soudu se chce Kavan odvolat k mezinárodnímu tribunálu pro lidská práva.

Ondřej Kundra

Fotografie: Na tohle už alpa nestačí. (Kavan)
Foto ISIFA IMAGE SERVICE

Zpracovatel: [Anopress IT a.s.](#)

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz